

Faith Hoganová

Dámy z knihkupectví

Přeložila Johana Horálková

P
R
O
S
T
O
R

Od autorky románů
Dámský klub
půlnočního plavání
a Manželky mého muže

Faith Hoganová

**P R
O S T
O R**

Edice **Přítelkyně**

Faith Hoganová

Dámy z knihkupectví

Praha, 2025

**P R
O S T
O R**

First published in the UK in 2024 by Head of Zeus,
part of Bloomsbury Publishing Plc.

This edition published by arrangement
with David Luxton Associates Ltd.

Copyright © Faith Hogan 2024
Czech edition © PROSTOR 2025
Translation © Johana Horálková 2025

ISBN 978-80-7260-647-4

Pro všechny knihkupce v obchodech,
marketingu i reklamních agenturách a pro
všechny ostatní, kteří moje knihy radostně
propagují v recenzích, na blozích nebo mezi
přáteli – ani neumím vyjádřit, jak jsem vám
vděčná – děkuji!

Všechno se napraví
a každá záležitost se srovná.

— Juliana z Norwiche

Prolog

Joy tak rozptýlila mlha a myšlenky na uplynulý večer, že řidiči taxíku zapomněla připomenout, aby odbočil doprava na Rue de Penthièvre. Minuli silnici vedoucí k jejich bytu. Kdyby nebylo Yvese, nejspíš by si toho všimla až po několika kilometrech. Řidič naštěstí zahnul do postranní ulice. Brzy už zase jeli správným směrem. Houstnoucí mlha ji nutila mhouřit oči a musela se hodně snažit, aby rozeznala povědomé obrysy města. Obvykle by někde v tomto místě vzhledla k Montmartru. Když viděla, jak nasvícený dumá nad městem, i po všech těch letech jí dokázal vyrazit dech. Přestože teď chodila oblékaná jako Francouzka, v nitru nejspíš navždy zůstane Američankou, již toto město uchvacuje. Dnes večer stříbřitá mlha zahalila dobře známé zinkové střechy připomínající lešení baziliky, která se dramaticky tyčila v pozadí. Nad hlavami se jim vznášely staré pouliční lampy, jako by visely přímo z mraků. Věděla, že z jejich bytu by dnes ani nejbližší terakotové tašky nezahlédla. Za podobných večerů byla Paříž obzvlášť tajuplná a skrývala v sobě zvláštní příslib. Nebo jí to tak možná připadalo jen dnes. Měla dojem, jako by po večírku stáli na prahu nové kapitoly. Poté co se uzavřela Yvesova kariéra, která byla (kromě ní samotné, samozřejmě) jeho celoživotní vášní, chystali se spolu na novou cestu.

V dnešní tmě se však nedalo dohlédnout dál než

na pár metrů úzké ulice, kterou osvětlovaly reflektory auta.

„Byl to nádherný večer,“ zamumlal Yves vedle ní.

„To ano,“ přitakala, ale tiše. Prála si, aby už se mohla doma zanořit do měkké protkávané pohovky, kterou pořídila na bleším trhu v době, kdy byla ještě dost mladá na to, aby ji víc zajímala historie jiných lidí než její vlastní. Ještěže ji napadlo nechat zapnuté topení. „Gratuluju, lepší rozlučkovou party sis nemohl přát.“ Natáhla se a stiskla mu ruku. Měl ji zvláště studenou, a tak se k němu přivinula. Brzy budou doma, v pokoji a bezpečí svého pohodlného bytu.

„Těžko uvěřit, že opravdu končím,“ pronesl tiše. Věděla, že na rozdíl od ní, která pracovala na částečný úvazek jako marketingová a PR konzultantka, opouští profesi, jež byla nejen velice lukrativní, ale také představovala jeho celoživotní obsesi. Večírek se konal v elegantní galerii, kterou otevřel před mnoha lety, kdy si v pařížském uměleckém světě začínal budovat jméno. Galerie však představovala pouhý zlomek jeho kariéry. Yves Bachand, její milovaný manžel, strávil většinu života dovozem a vývozem výjimečných děl a objevováním nových talentů. Pomohl mnoha tvůrcům, kteří by jinak nedostali příležitost vystavovat svá díla před širokým, uznalým publikem. Yves dovedl ke slávě více umělců snažících se prorazit, než se dalo spočítat, a zajistil jim jak uznání, tak finanční životaschopnost. Na dnešní party dorazila nejen hostová encyklopedie francouzského uměleckého světa,

ale i mezinárodní scény, kde platil za respektovanou osobnost.

Joy na něj byla moc pyšná a nedokázala se ubránit úsměvu nad tím, jak moc se večírek lišil od její vlastní rozlučky před odchodem do důchodu. Tehdejší ředitelův nemastný neslaný projev doprovázely krekry s paštikou (husí játra odmítla stejně jako většina jejich spolupracovníků, kteří vedli tu či onu křížáckou výpravu proti různým potravinám). Bílé víno bylo zteplalé, ale měla kolem sebe kolegy, které počítala mezi své přátele. Na Yvesově „mejdanu“ oproti tomu teklo šampaňské Bollinger jako jarní déšť v Seattlu. Předkrmy se rozplývaly na jazyku a vytvářely tak spleť chuťový dojem, že vůbec nedokázala rozklíčovat, z čeho přesně se skládaly. Muselo však jít o jemnou a delikátní směs těch nejvybranějších ingrediencí. Proslovy byly nápadité, plné vtipných narážek, které nechápala, ale když přišla řada na Yvese, aby řekl pár slov, stiskl jí ruku a dlouze jí poděkoval. Bože, tak moc ho měla ráda. Léta strávená společně utekla příliš rychle. Stejně jako všechny páry si prožili své lepší i horší chvíle, ale od okamžiku, kdy se s ním seznámila, si bez něj život nedokázala představit. I v té nejhlubší propasti, po čtyřech potratech a chlapečkovi, jenž přišel na svět, ale vzápětí se z něj opět vytratil, měla po svém boku Yvese, který ji přes ni přenesl. Na další fázi jejich společného života se těšila. Pohlédla na něj a on se na ni usmál.

„Co bys řekl tomu, že nám doma naliju dvě velké sklenice brandy, chvilku si posedíme a budeme se dívat,

jak město mizí v mlze?“ Měli z bytu výhled na terakotové vršky pařížských střech. V dálce dohlédli na vrcholek Eiffelovy věže, jenom na špičku, která však Joy potvrzovala, že je tady, ve Francii, v úplně jiném světě, než byl Středozápad USA, kde vyrostla. Ze Států odjela, když jí zemřela matka – a odjakživa měla jen ji. Teď už ji nic nevolalo zpátky. Z Ely v Minnesotě vedla do Paříže dlouhá cesta, ale Joy dnes připadalo, že je stejným dílem Francouzka jako Američanka. Její domov tvořil byt se dvěma ložnicemi, zaneřádanou pracovnou a velkou jídelnou, kam si mohli zvat návštěvy. Ložnice byla sice pomenší, ale spali v ní od začátku manželství a ona si oblíbila její staromódní kouzlo – příliš vysoké dveře, majestátní lišty a původní parkety, které v raním slunci zářily jako medová glazura. Většinu sousedů znali, převážně šlo o páry jako oni sami, kterým se konečně vyprázdnila hnízda a čekal je důchod. Na nově příchozí se dívali obezřetně. „Můžeme dělat, jako že máme město jenom pro sebe!“ Usmál se, protože při pohledu z okna stěží viděli kus silnice, který osvětlovaly reflektory.

„To zní skvěle.“ Oba se těšili, až budou v důchodu. Přesněji řečeno ona by mohla ještě pár let pracovat, ale Yves ji snadno přesvědčil. Mohli si to dovolit, tak proč si nevychutnat pár let, kdy jsou ještě zdraví a mají dost sil na nové zážitky? Zatímco dál pokračovali v jízdě, Joy napadlo, že tohle je jeden z těch večerů, které si navždy zapamatuje, to proplétání se opuštěnými ulicemi Paříže vstříc nové fázi jejich společného života. Vrhla po

něm rychlý pohled, ve kterém bylo cosi nevyslovitelného, jako by je oba ovinul šál naprosté spokojenosti. Vtom uslyšela, jak řidič vykřikl. Otočila se, ale ne dost rychle, aby spatřila tlumená rozmazaná světla auta řítícího se proti nim. Příliš pozdě. Řidič protijedoucího vozidla projel semaforem na červenou. Už se hnali křižovatkou jako rychlobruslaři, když najednou všechno zpomalilo, jako v nějaké bláznivé ukolébavce.

Joy nevěděla, co se stalo potom, jen cítila, jak se celé její tělo vymrštilo ze sedadla směrem vpřed a jak ji to zase surově přišpendlilo zpátky do sedadla. Natáhla se, chytla se opěrky před sebou a na jednu, životně důležitou vteřinu se dokázala narovnat. Všechno se to stalo tak rychle, že si později nevzpomínala, jestli si něco řekli, jestli se nepokusili jeden druhého varovat, aby dávali pozor. Náraz byl příliš náhlý, ale zároveň působil groteskně rozvážně. Vyděšeně sledovala, jak do boku auta vráží modrý renault. Přesně do místa, kde seděl Yves. Pamatovala si, že to byla ohlušující rána, anebo si to později přibarvila.

„Ne!“ zaječela ze zvyku, ale žádný křik jim v tomhle momentě pomoci nemohl. Viděla, jak Yves vykulil oči, a potom ho to odmrštilo ke straně za ni. Ona se nějakým zázrakem udržela na kraji sedadla, protože se chytla toho před sebou. Auto se přetočilo. A znovu. A znovu. A znovu. Výlohy obchodů kolem ní vířily, jako by se vezla na nějakém obludném kolotoči. „Jste oba v pořádku?“ křikl řidič. Slyšela cvaknutí, jak si odepnul bezpečnostní pás. Kovový zvuk se v mrazivém

klidu rozléhal. Teď klečel, nakukoval do zadní části vozu a snažil se vyhodnotit chumel svých pasažérů.

„Můj manžel, Yves, on byl tady, kde...“ Joy nepadala vhodná slova. Věděla, že to byla strana vozu, kam do nich to auto nabouralo, ale jako by se jí veškerý srozumitelný jazyk vytratil z mysli. „Přivolejte pomoc.“ Netušila, jestli ji řidič taxíku vůbec slyšel, protože jí na jednu začalo pronikavě zvonit v uších, jako by seděla na věži Notre Dame a zvonění se mohlo utiší, teprve až začne další hodina.

„Hmpf,“ vyhloupl Yves zvláštní zvuk, ale Joy se tak soustředila na to, aby se vymotala z bezpečnostního pásu, že ho plně nezaregistrovala, až vedle sebe uslyšela cosi jako bublavé dušení.

„Yvesi!“ vykřikla. Dusil se. *Opravdu se dusil?* Joy mu zašmátrala po krku. Podařilo se jí dosáhnout za jeho záda a odepnout oba pásy. Když napětí povolilo, se zaduněním bolestivě dopadla dopředu a pak se ve stísněném prostoru mezi sedadly zkroutila, aby se k němu mohla natočit tvář v tvář. Yves zíral přímo před sebe, měl vykulené oči a ruku v nepohodlné pozici přitisknutou na hrudi.

„Ach můj bože.“ Okamžitě poznala, že se nedusí. Bylo to horší, daleko horší. Měl infarkt. Po tváři se mu řinul pot. Dokonce i v potměnělém prostoru auta dokázala rozeznat průsvitné krůpěje na jeho čele, jež mu také stékaly po lících. Milisekundy ubíhaly jako celá staletí. Naléhavě si uvědomovala vlastní prudké oddechování, které jí nadzdvihávalo hrudník. Krev jí v žilách

pulzovala tak naléhavě, až to vypadalo, že snad začne soplít. Že se z ní v téhle mrtvolně klidné pařížské ulici stane hotový Vesuv.

Někde v dálce zaslechla sirénu, blížila se k nim? Prosím, jen ať přijede pomoc. „Zavolejte sanitku, mému manželovi je špatně.“ Tentokrát na řidiče zaječela. I když se nacházeli jen pár set metrů od bytu, měla pocit, že by stejně dobře mohli být na miliony mil daleko. Natáhla se a pokusila se Yvesovi povolit motýlka, kterého si tak zručně uvázal, než odešli na večírek, ale na zadním sedadle se dalo hýbat jen obtížně. Nedokázala ho rozvázat, měla zpocené, třesoucí se prsty a zápolila s ním tak dlouho, až zvedl ruku, aby ji odehnal. V zoufalství mu alespoň rozepnula knoflíky u košile.

„To bude dobré, miláčku. Všechno bude dobré. Neboj.“ Ale vzdaloval se jí a očima panicky tékal zleva doprava. Jeho dech, ještě před chvílí chaotický, se tak utišil, že ona sama svůj zatajila, jako by mu tím mohla pomoci, aby s ní zůstal.

„Ach, miláčku,“ chtělo se jí zakřičet. Potom si všimla, že mu mobilní telefon spadl na nožní opěrku. Popadla ho a vytočila záchrannou službu. Trvalo celou věčnost, než jim to vysvětlila. Chtěla ječet: „Poslouchejte, nemáme moc času,“ ale neudělala to. K takovým Američankám nikdy nepatřila, i když si teď poprvé přála, aby tomu tak nebylo. Místo toho poslouchala svůj hlas, jak odpovídá na jednu otázku za druhou, jako by snad měla všechnen čas na světě.

„Jsme tam za chvíli,“ řekl konečně hlas a Joy se

zdálo, že někde v mlze slyší další sirénu, ale to samozřejmě nemohla být ta jejich. Pokusila se Yvese dostat do pohodlnější polohy, jako by byl marionetou v rukou bezcitného loutkáře.

Umíral. Věděla to nějakou částí mozku, která byla odpoutaná od toho, co se právě dělo, na chladně logické úrovni vědomí věděla, že ji Yves pomalu opouští.

„Miláčku. Miláčku. Prostě teď zkusím...“ Mohla by mu dát dýchání z úst do úst. Jak je to učili na kurzu první pomoci, na kterém byli před mnoha lety? Nejdříve uvolnit dýchací cesty. Zjistit, jestli pacient dýchá. Zahájit masáž srdce na podporu krevního oběhu. V tomhle stísněném prostoru to však bylo neproveditelné.

Než dorazila sanitka, zvládla mu akorát povolit motýlka. Málo a pozdě. Tím si byla jistá. Bezmála čtvrt hodiny vůbec nepromluvil. Prodlevy mezi jednotlivými nádechy, kdy se mu zdvihl hrudník a ona uslyšela jeho roztřesený dech, trvaly celou věčnost.

„Joy,“ zašeptal, když ho položili na nosítko.

„Pšt, nemluv. Teď ne, počkej, až budeš mít víc síly.“ Rozplakala se. Připadalo jí, že už odešel, byla příliš v šoku na to, aby chápala, co to všechno znamená.

„Musím ti něco říct...“ zalapal po dechu.

„Nech to být, teď nic neříkej, ať je to cokoli. Pověš mi to až v nemocnici.“

„Moc mě to... mrzí. Já...“ Po tvářích mu začaly kápnout slzy. Sanitní sestra zavrtěla hlavou, jako by chtěla říct, nebojte, to je normální. Nebo Joy alespoň doufala, že to měla na mysli.

„Už dost. Za co by ses měl omlouvat, byl to nádherný večer, a ještě si toho spolu spoustu užijeme, tohle je jenom...“ Takový úlet. Neříkali to teď takhle mladí? Věděla ale, že tohle není žádné drobné narušení jejich plánů. *Prosím, ať tohle není konec.*

„Ne, ty to nechápeš,“ zalapal po dechu a ona se ho silou vůle snažila přimět, aby mlčel. Aby přestal mluvit a soustředil se na své uzdravení, nebylo nic důležitějšího. Chtělo se jí ho na místě, přímo v té sanitce, prudce obejmout, ale zpod rozepnuté košile mu vedlo strašně moc hadiček, které měřily jeho životní sílu. Setřela si z očí slzy.

„To nic. Všechno bude v pořádku, věř mi,“ ujistila ho, stejně jako sebe.

„Ne, pane Bachande, musíte si tu kyslíkovou masku nechat, pomůže vám dýchat a...“ Sestra mezi ně vrátila masku, natáhla gumičku, aby se mu nezachytila ve vlasech.

„Tohle je důležité, chtěl jsem ti to říct už mockrát, ale nikdy jsem to neudělal.“ Zvedl ruku před masku. „Mám dceru...“

Robyn Tessierová si promnula suché oči. Kdyby existoval nějaký trh s prachem a pavučinami, vydělala by tolik, že by nemusela do konce života pracovat. Ve chvíli, kdy se zahleděla na svůj odraz ve staromódním zrcadle, které kdysi visívalo v pekárně jejího strýce, poklízeli v knihkupectví už několik dní. Dokonce i její odraz vypadal přepadle: pohled zelených očí otupovaly stíny okolo nich, pleť měla bledou – ať už to byl kdokoli, kdo řekl, že je bledá pleť zajímavá, podle ní si musel dělat legraci. Potřebovala dlouhou teplou sprchu. Bílé tričko jí pokrýval prach z knih a kvůli vrstvám pavučin, jimiž překypovaly rohy knihkupectví, se její jemné blond vlasy zbarvily na voskově žlutou.

„Hej, přestaň se flákat.“ Kian vyšel ze dveří, které ústily z bytu v horním patře.

Přesně kvůli tomuhle Kiana Lawsons milovala. Stál před ní s krabicí knih v jedné ruce a dvěma velkými hrnký čaje ve druhé. Hloupě se křenil a tmavé vlasy mu padaly do očí. Těžko uvěřit, že má doktorát z německé novověké filozofie! Oba si připadali unavení. Měli za sebou dlouhý den, kdy se snažili vyznat v systému, který možná kdysi dával smysl starému panu Douglassi Howardovi. Když si teď vezme, jak důkladně musela všude uklidit a pak instalovat nové police do prostoru, kde býval Douglasův kuchyňský kout, chaos byl ještě slabé slovo.

„Už nám to nebude trvat tak dlouho, no tak Robyn,“ přemlouval ji, třebaže ani nemusel. Udělala by cokoli, aby knihkupectví rozjela. Svou vlastní firmu, přímo zde v Ballycove. Od doby, co se k tomu odhodlala, si nemohla nevšimnout, že ji až příliš často přepadá panika. Měla strach a Kian byl nejspíš jediný, kdo to věděl. Nikomu jinému to každopádně přiznat nedokázala.

„Ale co když...“

„Prosím tě, teď nemá cenu spekulovat. Tvrdila jsi, že do týdne otevřeš. Vždycky jsi po něčem takovém toužila, a i kdyby mě to mělo zabít, tak se to povede. Teď se rozhodni, jestli tyhle knihy vyrovnáme na police, nebo je necháme v krabicích.“ Utahoval si z ní, ale aspoň jí na tváři vyloudil úsměv. Cítila se s ním v bezpečí, tak jako vždycky.

Krabice se povalovaly všude kolem, naskládané jedna na druhou, nekonečná řada kartonových beden plných knih z druhé ruky, jež si koupila od neteře Douglase Howarda. Robynin prastrýc Albie se kvůli tomu durdil, připadalo mu, že zaplatila až moc, ale k čemu by jí byl obchod, kdyby v něm neměla co prodávat? Kdyby nakoupila nové knihy, musela by zaplatit desetkrát tolik.

„A *stoirín*, Robyn,“ řekl něžně prastrýček, „když si je nikdo nekoupil za všechny ty roky, co je měl starý Douglas v obchůdku, proč si proboha myslíš, že si je koupí teď?“

„Nebudu je prodávat jen kolemjdoucím v Ballycove, Albie, v tom je ten rozdíl.“ A měla pravdu. „Knihy

nejsou jako pečivo. Nemají datum spotřeby, a když zákazník zaplatí poštovné a balné, můžu klidně poslat knihu na druhý konec světa.“

Samozřejmě i za to mohla poděkovat Kianovi a jeho zálibě ve svérázných, těžko sehnatelných knihách. Právě on ji uvedl do světa online prodeje specificky orientovaných svazků. Vážně by se dalo říct, že jestli má nějakou šanci vydělat si na živobytí jediným způsobem, ke kterému se upnula, tak pouze díky Kianovi.

„Tak to by se s mým chlebem dělalo vážně těžko,“ strýček se poškrábal na hlavě, jako by kolem něj svět uháněl příliš rychle, ačkoli na Albiem samotném nic pomalého nebylo.

„Kam to chceš?“ přerušil Kian tok jejích myšlenek. Nějak se mu podařilo utišit paniku, která v ní narůstala při pomýšlení na rychle se blížící otevření.

„Tak se podíváme, vlaky, letadla a automobily? Říkala jsem si, že bychom možná všechno, co souvisí s dopravou, mohli dát do té malé místnosti vzadu. Co myslíš?“ Napadlo ji, že když vytvoří různé sféry zájmů, třeba se jí povede obchod slušně vystihnout na sociálních sítích. Byl rozlehlý, ale rozčleněný do různých skulin a zákoutí, která opravdu nahrávala tomu, aby s nimi člověk provedl něco speciálního. Na Instagramu a TikToku se dobře uchytl nějaký fígl, něco osobitého, co upoutá pozornost. Rozhodla se, že sociální sítě budou její výloha. Stejně daleko lépe jednala s lidmi v online prostředí než ve skutečném světě, tak proč to nevyužít?

„Dobře. Takže když vezmu všechny knihy s dopravní tematikou a odnesu je tam, tak to bude celkem roztríděné,“ řekl optimisticky.

„Říkala jsem si, že dětské oddělení by mohlo být hned za dveřmi.“ Měla spousty dětských knih. Některé z nich byly zřejmě tak staré, že je nikdo nebude chtít, ale jako správná knihomolka by stejně nesnesla, kdyby je nevyrovnala na police. „S novými knihami si pak budu moct trochu pohrát ve výloze, až...“

To bylo trochu zvláštní. Věděla, že než bude moci začít uvažovat nad objednávkou nejnovějších bestsellerů, bude muset vykazovat zisk. Dali se do práce, oba se ponořili do probírání a nošení knih. Měla štěstí, že tu byl Kian s ní. Přemýšlela, jako v posledních letech mnohokrát, proč se pořád vrací. Pracoval přece na univerzitě, kde bylo jistě dost lidí, se kterými by mohl trávit čas – určitě má i jiné přátele, s nimiž by se mohl scházet. Nepočítaje kolegy a univerzitní bary plné lidí, nebo spíš dívek, které nebyly o tolik mladší než ona, a Kian by mohl trávit každý druhý víkend s nimi namísto toho, aby jí sem jezdil pomáhat.

„Jezdím sem strašně rád,“ ujistil ji, když to před ním nadhodila. „Vlastně doufám, že ze mě uděláš partnera. Procenta ze zisku by se mi hodily.“ Dělal si legraci. Před pár měsíci získal svoji vysněnou práci a začal přednášet na jedné z nejprestižnějších filozofických kateder v zemi. Brali ho tam jako učiněného spasitele německé novověké filozofie.

„Abych oddřela všechnu práci a ty sis nakonec

koupil porsche?“ Nikdo po kabrioletu netoužil méně než Kian. „Nic takového – zatím tomu budeme říkat stáž nebo třeba charitativní činnost.“ Rozesmála se, když před ní zvedl knihu s fotografií veterána na obálce.

„Pojď, je čas mě nakrmit,“ prohlásil a vytáhl ji z podlahy. Vyskočila na nohy jako gymnastka, fyzická práce v posledních pár týdnech jí svědčila. I když ji všechno bolelo, nikdy se necítila víc fit a šťastnější. „Když o tom tak přemýšlím, možná si koupíme něco s sebou, ne?“ táhl ji ke dveřím.

Venku se setmělo a po dešti, který vůbec neslyšela, se ulice leskly. O dva vchody dál někdo předělával obchůdek, kde se dřív prodávaly ryby. Už v Robynině dětství byl ale zavřený a od té doby jen chátral a nabíral pavučiny.

„Vypadá to na kavárnu, to se hodí,“ prohlásil Kian, který přes výlohu nakoukl dovnitř. Nějaký mladík natíral starý prodejní pult. Býval tak tmavě hnědý, že si ho Robyn vybavovala jako černý. Teď bude zase sytě kaštanový.

„Mohlo by to tam vypadat skvěle,“ řekla. Staromódní pult se táhl ode zdi ke zdi. Z nějakého důvodu to Robyn dodalo trochu optimismu. Nebyla na světě jediná, kdo se odhodlal zkusit štěstí v ospalé vesničce na pobřeží Atlantiku.

„Napadá mě...“ Kian se otočil na podpatku, a jelikož mu téměř přepadla do náruče, tak ji zachytil. Na okamžik se zastavili. Vypadalo to, že zlatavý měsíček se od nich odvrátil, a tak se na prázdné ulici ocitli

opravdu úplně sami. Bylo slyšet jen dešťovou vodu stékající z okapu. Robyn zadržela dech. Přišla ta chvíle? Políbí ji? Zavřela oči. Nikdo kromě nich dvou by to nezjistil a jí připadalo, jako by byli jediní na světě. Moc po tom toužila. A pak ji narovnal, aby zase stála nohama na zemi, a štíhlými, silnými pažemi jí dodal balanc. Byla to jen taková rozpačitá chvílka. Když pominula, připomněla si, že je to její kamarád, nic víc. „Promiň,“ utrousil, „totiž, chtěl jsem říct, že je to dobré znamení, nemyslíš?“

„Souhlas,“ kvitovala Robyn tiše, protože se soustředila na to, aby se jí nechvěl hlas. Už pár let byla do Kiana zamilovaná, ale šlo o jednostrannou náklonnost. Ať už do ní dnes večer vjelo cokoli, věděla, že to musí mít na paměti. Za žádnou cenu by nechtěla narušit jejich přátelství – jen protože ji ovládlo vzrušení, že si konečně otevře knihkupectví, a kouzlo velkého úplňku třpytícího se na obloze.

Joy trvala na tom, že pojede s Yvesem v sanitce do nemocnice. Byla samozřejmě v šoku. Jen napůl si uvědomovala, že na kluzkých, zamlžených ulicích překračují povolenou rychlost a řezou zatáčky, jako by na jejich životech nezáleželo.

Měla v hlavě zmatek. Yves dostal infarkt. Mohl zemřít. Pořád ještě není mimo nebezpečí. Má dceru. Chtěla ho opravit, *ne, ne, měli jsme syna, Clauda. Jmenoval se Claude Bachand, po tvém otci. Byl to nejrozkošnější chlapeček na světě. Nepamatuješ si, že zemřel a jeho ztráta nás skoro zabila?* Kolem ramen se jí jako šála z ledového olova usadila dobře známá tíha, kterou ani po letech nedokázala setřást.

Yves má dceru.

Joy sevřela mezuzu, již si připnula k šatům. Nosi-la ji všude. Byl to diamantovo-perlový talisman, který Yvesovu babičku za války bezpečně vyvedl z Polska. Chránil je, bděl nad nimi. Nejcennější předmět, který jí Yves věnoval. Teď se jí zdálo, jako by to bylo její jediné pojítka s realitou. Jak je možné, že o svém manželovi něco takového nevěděla? A kde je vůbec ta dcera? Uklizená v nějakém bytečku na druhé straně města? Žije si svůj život a nemá ponětí o hluboké ráně, která se Joy při zmínce o její existenci otevřela v nitru? Nebo třeba ještě pořád chodí do školy, v tuto chvíli tvrdě spí a netuší, že jejího otce vezou do nemocnice, kde může

zemřít. Joy se modlila, aby dítě zplodil předtím, než ji poznal, ačkoli věděla, že by se měla modlit za jeho uzdravení. Nenáviděla se za to.

Než dorazili do nemocnice, byl z ní úplný uzlíček nervů. Jako by někdo zkoušel, co vydrží.

Zdravotníci s Yvesem odspěchali do útrob nemocnice, pryč z dohledu, zatímco mladá administrativní pracovnice se z jeho roztékané ženy snažila dostat potřebné informace. Joy neurčitě zaregistrovala skořicově zbarvené zdi, krvavě rudou neklouzavou podlahu, vachrlatý stoh papírů na stole, za kterým žena seděla, a nakonec i znaménko na její bradě, z něhož rostly tři dlouhé chlupy. Joy se přistihla, že se naklání, aby na ně lépe viděla. Normálně by se dívala jinam a předstírala, že si ničeho nevšimla. Teď by se však raději zaměřila na cokoli jiného než na důvod, proč tady sedí a odpovídá na nepříjemné otázky.

Připadalo jí, jako by se to všechno dělo někomu jinému.

Yves má dceru. Když kráčela po modré čáře k výtahům a pak na oddělení, nedokázala to dostat z hlavy.

„Tady máme pro vašeho manžela připravenou postel.“ Sestra ji vzala za ruku a odvedla ji do soukromého pokoje. Později bude přemýšlet, jestli zachytila její jméno, ale v tuto chvíli si stěží vybavovala svoje vlastní.

„Ale ještě se sem nechystá.“

„Jak to?“

„Čekají ho nějaké testy a...“

„Samozřejmě.“ Joy zavrtěla hlavou. Věděla, že mu

ted' v žilách kolují drahé léky. Yves nebyl první, kdo v jejich okruhu přátel kvůli stresující práci a zálibě v červeném víně, dobrých doutnících a ježdění v taxíku skončil na kardiologii. Budou se muset rozhodnout ohledně stentů a bypassů a změnit návyky. Už žádné doutníky, jen kapku červeného vína, trochu šlehačky, ale ne příliš. A žádný stres. To ted' ale nebude problém. Vždyť Yves právě odešel do důchodu. Měli v plánu si jen užívat života. Nic z toho však neřekla, protože zatímco tam tak seděla a žmoulala svoji směšně malou kabelku, jako by si tím snad mohla udržet své místo na světě po manželově boku, nenapadala ji správná slova. Věděla, že ve třpytivých šatech a na frivolně vysokých podpatcích začíná automaticky vklouzávat do určité role. Byla zmatenou příbuznou. To se v nemocnicích stávalo. Každý měl svoji úlohu, doktoři i sestry, tak to zkrátka chodilo. Všichni tam o člověka pečovali, a i když jemu osobně nic nechybělo, postarali se o něj.

„Donesu vám kávu a co třeba croissant?“ navrhla jedna ustaraně se tvářící žena. Joy přemýšlela, jak by jí popsala, co se jí ted' honí hlavou. Ne že měl její muž právě infarkt a ona strávila na zadním sedadle auta příšernou půlhodinu, kdy se domnívala, že zemřel, nýbrž že se právě dozvěděla o jeho dceři. Dítě, to jediné spolu nemohli mít. S dítětem by bylo všechno dokonalé. Vyčítala by jí to tahle žena středního věku v bavlněné haleně a ošklivých botách?

Yves měl dceru, o které Joy nic nevěděla, a měl tu drzost jí to povědět až ted'. Nejraději by zaječela

a vykopl okenní tabuli. Nikdy předtím by neřekla, že je možné cítit tak silně protichůdné emoce.

„Ne, ne. Jsem v pořádku, vážně, musíte mít spoustu práce i beze mě. Prostě zůstanu tady a budu čekat, jestli to nevadí.“ Bože, jak dlouho se zvládne takhle tvářit?

„Samozřejmě,“ odvětila sestra, i když její obočí zastávalo jiný názor, a nechala pootevřené dveře, jako by se za chvíli plánovala opět zastavit.

Joy připadalo, že se ta noc, nebo co z ní zbývalo, táhne jako několik životů. Místo spánku zběsile přecházela po pokoji. Když už pak byla unavená myslet, vrhla se na postel, zabořila hlavu do polštáře a rozplakala se. Někdy po páté zavřela oči a odebrala se na místo, které přinášelo jak znepokojení, tak vítanou úlevu.

Přesně v 6:33 se probudila a zjistila, že u nohou postele, jež byla přidělena Yvesovi, stojí sestra. Joy se na ní stočila do klubíčka a pak si přes sebe kvůli klimatizaci přetáhla přikrývku. Sestra si odkašlala, nejdřív tiše a potom hlasitěji.

„Děje se něco?“ zeptala se Joy ostřeji, než měla ve zvyku. „Kde je Yves? Je v pořádku? Operovali ho? Je...“ zarazila se. Možná už v hloubi nitra věděla, že jí žena přišla sdělit tu nejhorší možnou věc.

„Bojím se, že mám špatné zprávy.“ Sestra se k ní sklonila a vzala Joy za ruku. „Budete muset být silná, *ma chérie*.“ Odmlčela se, asi v naději, že Joy všechno pochopí z náznaků. „Moc mě to mrzí. Zkoušeli všechno, ale váš manžel před hodinou ztratil vědomí a zemřel...“

„To ne. Ne. To musí být nějaký omyl!“ kvílela Joy

a zněla spíš jako víla smrti bání než zdrženlivá žena ve středním věku, za jakou se vždy považovala (dokonce i v dětství si připadala staře). Zaryla prsty do prostěradla, jako by tím snad mohla vrátit světu ztracenou rovnováhu.

„Vím, že to pro vás musí být šok, ale netrpěl. Nakonec pokojně usnul,“ řekla sestra vlídně, přestože obě věděly, že na umírání v nemocnici, s kyslíkovou maskou na obličeji, katetrem v ruce a procesím cizinců, co se vás snaží zachránit před domněle vítaným spánkem, není nic pokojného.

„Nemůžu...“ Joy vstala, musela Yvese najít. Však tomu přijde na kloub, nemůže být přece mrtvý. Jen před pár hodinami s ním mluvila. Užívali si jeho večírek na rozloučenou. Dělal si plány. Dnes se chtěli vydat na dlouhou procházku podél Seiny a potom spolu zajít na oběd do jejich oblíbené restaurace. Měl to být první den jejich nového života. Joy ucítila na ramenou sestřiny hřejivé ruce. „Musím ho najít. Musíme to vyřešit.“

„Raději si tady ještě na chvíli sedněte. Přinesu vám kávu a možná bych mohla někomu zavolat, aby pro vás přijel. Je někdo takový?“

„Ne. Ne. Jistěže ne, Yves je můj...“ nejbližší příbuzný, chtěla dodat. Ale najednou si s děsivou jistotou uvědomila, že odešel. Otevřela se před ní prázdnota, jakou nikdy předtím nepocítila. „Můžu ho vidět?“

„Já...“ Sestra se podívala na hodinky, jako by se snažila něco vypočítat, a Joy se nechtělo domýšlet, co by to mohlo být. Nejspíš už jí měla brzy končit služba,

a tak chtěla jít domů na snídani, aby se stihla pozdravit se svým manželem, než odejde do práce. Potom se se směsí odevzdanosti a lítosti zadívala na Joy a krátce přikývla: „Samozřejmě, že ho můžete vidět, pokud chcete. Pojďte, zavedu vás k němu.“

Musela toho tolik zařídit. Od Yvesovy smrti uplynuly tři týdny a ona nevěděla, kde začít. Vkusný obřad proběhl v úzkém kruhu rodiny a nejbližších přátel. Připadalo jí, že by si podobný býval přál, ale byl zbytečně ponurý a cítila, že nevyzněl tak, jak si představovala.

Joy si nevzpomínala, jak se jí povedlo celým tím utrpením projít, jako by seděla za volantem svého malého citroënu – přeřazovala na vyšší a nižší rychlost a mačkala ty pedály, které zrovna potřebovala. Nejhorší ze všeho jí připadala lítost ostatních. Byla ráda, pokud se to tak dalo říct, že ji otupoval šok a sedativa.

Ve skutečnosti nepochybovala, že měl Yves zemřít cestou domů. Vlastně v tom autě zemřel, o tom byla přesvědčená. Když volala záchranku, nějaká její část věděla, že už je s ním amen. Věřila, že se držel tak dlouho jen proto, aby jí před svým odchodem sdělil ta poslední slova. *Mám dceru.*

2001

Za tento zvrat ve své kariéře mohla Fern poděkovat Margot. Lišily se od sebe jako noc a den – Fern s hustou hřívou kudrnatých rudých vlasů už od pohledu pocházela z Irska. Margot zase vypadala až bolestně francouzsky: dlouhé vlasy měla zcela rovné, nosila roztrhané džíny a ke všem se chovala bezstarostně – Fern z ní měla trochu respekt. Fern se dostala do Paříže díky uměleckému stipendiu. Pro vesnickou holku ze západního Irska to představovalo ekvivalent přistání na Měsíci. Lidé tady byli tak... Irové v porovnání s nimi působili jako nerozhodní patolízalové – a Margot byla všechno, jen to ne. Právě ona ji představila Yvesi Bachandovi. Margot každou chvíli potkávala zajímavé lidi, zjevně je přitahovala. Její přátele tedy tvořila nesourodá skupina snaživců a outsiderů jako Fern, které k sobě mimoděk připoutala. Všichni si myslí, že Paříž je plná umělců, básníků a filozofů, ale Fern připadalo, že tam kolem sebe krouží pořád ti samí lidé. Margot je znala všechny. Fern to věděla, jen ji nenapadlo, že by Margot mohla její dílo představit nejváženějšímu galeristovi ve městě.

Přesně to ale udělala a ukázalo se, že Yvesi Bachandovi se její obrazy moc líbily.

Tomu Yvesi Bachandovi, který z hrstky začínajících umělců udělal jména světového formátu. Teď se

chystal vzít její obrazy do New Yorku a vzkázal jí, ať se připraví na příval zakázek.

„Poprvé jsem něco prodala.“ Fern tančila po stísněném bytě, který s Margot sdílela, a mávala nad hlavou šekem na tisíc liber. Bylo to celé jmění, nebo alespoň pro ni. Teď si může vzít na pár týdnů volno a jenom malovat. Zaplatit nájem a nestrachovat se, že v bytě nechala svítit světlo a dojdou jí mince do elektroměru. „Sakryš, připadám si tak bohatá, že mám chuť vyrvat ten zatracenej měřák ze zdi a objednat z La Samaritaine to nejdražší šampaňský a svíčky.“

„Klídek, *bébé*,“ prohodila líně Margot, když jim nalila plné hrnky. „Zasloužíš si to, nikdo nemaluje jako ty, z hloubi nitra. Yves stejně jako já vidí, jak promýšlíš každý tah a umíš najít tu správnou vyváženost světlých a tmavých tónů.“ Zvedla hrnek a nezaměnitelně francouzským způsobem na ni mrkla. Navzdory své pařížské nevzrušenosti Margot postrkovala Fern jako nějaká panovačná matka, která touží, aby její dítě uspělo. Fern ji za to měla moc ráda. „A on tvoje obrazy zbožňuje, podle něj jsi další Hockney, jen temnější a bez těch bazénů. Jste si prostě souzeni, nemyslíš?“

„Doufejme,“ odvětila Fern. Yves se jí líbil. Ano, měla před ním posvátnou úctu, vždyť se už léta pohyboval na mezinárodní umělecké scéně. Vlastně v tomto světě představoval něco jako rockovou hvězdu. A moc mužům přece jenom propůjčuje jisté *je ne sai quoi*. Ale byl to taky sympáťák, vyrovnaný a prakticky orientovaný, možná dokonce trochu plachý.

„Dnes večer každopádně můžeme slavit. Zítra si vyliju srdíčko na plátno, když mám tuhle úžasnou příležitost. Chci ti strašně moc poděkovat, Margot.“

Vklouzla ke kamarádce na pohovku. Svedla je k sobě série náhod. Nějakou dobu pracovaly bok po boku v kavárničce na Rue d'Eglise, ale teprve když na místním bleším trhu obě zároveň chytly starodávné zrcátko, uvědomily si, že toho mají společného víc než jen nechuť vůči turistům a načančaným pudlům. Margot jí to zrcátko nechala pro Peggy. Fern na oplátku nabídla, že si prohodí směny, aby Margot mohla na čtení v The Regular. Od té doby se jejich přátelství prohloubilo, a když spolu teď bydlely – v garsonce, kterou vlastník popsal jako *bijou* – ještě se sblížily. Bylo to, jako by Fern měla sestru, jen ještě lepší, než si představovala. V následujících týdnech začala tvořit sérii obrazů, která by se hodila na výstavu. Hodlala ji nazvat „Paříž“. Město úplně ovládlo její představivost, a tak nic jiného nepřicházelo v úvahu.

Ale vždyť se nechala úplně unést! O žádné výstavě se zatím nikdo nezmínil. Výstava představovala až úplný vrchol jejich nadějí, ale musí přece někde začít, ne? A věděla, že pokud to, co četla o Yvesi Bachandovi, bylo alespoň z poloviny pravda, tak po prvním prodeji jejích děl budou brzy následovat další. Pustila se tedy s bláznivým zápalem do práce, malovala a doladovála a pak se nad sérií zamýšlela jako nad celkem. Měla nepochybně větší hloubku než její předchozí díla, ale zatímco čekala, až přijde Yves, aby si prohlédl, co od

jejich předchozího setkání namalovala, stejně pociťovala nervozitu.

„No dobrá,“ řekl poté, co u každého plátna prostál celou věčnost a tiše ho zkoumal. Nemohla už ani spočítat, kolikrát prošel od začátku na konec, a když se skláněl k jednotlivým obrazům, měl ve tváři neproniknutelný výraz. „Tohle je možná...“ začal, ale pak podstoupil.

„Tak co si o tom myslíte?“ zamumlala a krk se jí stáhl nervozitou. Pohrávala si v prstech s přívěskem, který jí k osmnáctinám koupili strýc Albie a teta Peggy. Když tu tak stála s Yvesem Bachandem, od jejího života s tetou a strýčkem v Ballycove ji dělilo na milion kilometrů. Navzdory tomu, že v dětství přišla při nehodě o oba rodiče, věděla, jaké má štěstí, že má rodinu, která jí dokonce i v této vypjaté chvíli, kdy je od ní tak daleko, poskytuje pocit klidu a bezpečí. Ach bože, tolik se snažila, aby tyhle obrazy do dnešního dne stačila dokončit, dala do nich úplně všechno. Představovaly zhmotnění všech jejích myšlenek a emocí z posledních pár týdnů. Od optimismu Eiffelovy věže, jejíž konstrukcí prosvítalo jarní světlo, až k její nejoblíbenější *Seině*, která vyjadřovala pocity, s nimiž by se raději nikomu nesvěřovala. Obraz odrážel temnotu, kam se propadla po ztrátě rodičů, spolehlivost rodiny, která ji vzala pod svá křídla, a také jasný paprsek naděje, co jí do života vnesla Margot. Na plátně své nejniternější pocity přetvářela do velkolepé krásy.

„Podle mě jsou fenomenální. Všechny. Myslím,

že...“ Otočil se k ní a posmutněle se usmál: „Myslím, že byste se mohla stát vrcholem mojí kariéry.“

„Fakt vám připadají tak dobré?“

„Podle mě jsou svěží, mimořádné, robustní, a přesto nádherné.“ Navzdory drsné upřímnosti jeho hlasu se v ní pochybovačně ozval syndrom podvodníka. Doufala, že nádherným jen tak něco nenazve. Natáhl se a dotkl se jejího lokte. „Jste úplně alchymistka. Na dvanácti plátnech jste nechala vyniknout úplně všechny emoce. Je možné, že mi vaše obrazy na dlouhou dobu změni pohled na umění.“

„Aha.“ Na víc se nezmohla. Bylo to úplně neskutčné. Vždyť je jen obyčejná holka, která odcestovala dál, než si podle svého názoru zasloužila, a nějak se jí podařilo získat místo na École des Beaux Arts. Doma v Ballycove bylo vrcholem jejích ambicí říkat si umělkyně, ale pomyšlení, že by mohla vytvořit něco tak působivého... Na chvíli musela zatajit dech a nenapadalo ji vůbec nic vhodného, co by mohla říct.

„A co je ještě lepší, ty malby mají nějaké téma. Už mám předjednané kupce, ale myslí si, že dostanou obraz za hubičku, stejně jako ostatní...“ Zavrtěl hlavou a usmál se. „Nechte to na mně. Tohle,“ dotkl se znázornění Seiny, „tohle si zaslouží mnohem víc, než aby si to koupil člověk, který dá nejvyšší nabídku.“ Zasmál se a ona si všimla, jak mu přitom změkly rysy. Pozorovala u něj nějakou změnu. Napadlo ji, jestli se z nich nestávají přátelé.

Výstava. Uspořádají výstavu. Bude v Paříži, v nově otevřené galerii poblíž Rue de Seine. Fern si to musela